

Ügyszám: NAIH/2019/1073

[...] részére

[...]

[...]

Tisztelt [...]!

A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatósághoz (a továbbiakban: Hatóság) érkezett konzultációs megkeresésében hatósági erkölcsi bizonyítványok kezelésével kapcsolatban fogalmazott meg kérdést.

1. A Hatóság tájékoztatja Önt arról, hogy az általános adatvédelmi rendelet¹ szerint és az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) 38. §-a² szerint sem feladata a Hatóságnak, hogy valamely meghatározott adatkezelés értékelését elvégezze, és annak jogszabályi megfelelőségéről előzetesen állásfoglalást alakítson ki vagy adatkezelési kérdésekben konzultációt folytasson. Ilyen tevékenység folytatása jelentősen meg is haladná a Hatóság erőforrásait. Az adatkezelés valamennyi ismérve az adatkezelőnél áll rendelkezésre, ezért elsősorban ő képes annak megítélésére, hogy a jogszabályi megfelelés érdekében milyen intézkedések lehetnek szükségesek; a Hatóság nem veheti át az adatkezelő e tekintetben fennálló felelősségét. Ezzel összhangban az általános adatvédelmi rendelet is azt írja elő a Hatóság egyik feladatául, hogy felhívja az adatkezelők (adatfeldolgozók) figyelmét az általános adatvédelmi rendelet szerinti kötelezettségeikre, és kérésre tájékoztatást nyújtson az érintettnek az őt megillető jogok gyakorlásával kapcsolatban [általános adatvédelmi rendelet 57. cikk (1) bekezdés d) e) pontia³1.

https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/HTML/?uri=CELEX:32016R0679&from=EN

 1125 Budapest,
 Tel.: +36 1 391-1400
 ugyfelszolgalat@naih.hu

 Szilágyi Erzsébet fasor 22/C.
 Fax: +36 1 391-1410
 www.naih.hu

¹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/679 rendelete (2016. április 27.) a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről

Az általános adatvédelmi rendelet az alábbi linkről érhető el:

² Infotv. 38. § (2) és (3) bekezdés: "(2) A Hatóság feladata a személyes adatok védelméhez, valamint a közérdekű és a közérdekből nyilvános adatok megismeréséhez való jog érvényesülésének ellenőrzése és elősegítése, továbbá a személyes adatok Európai Unión belüli szabad áramlásának elősegítése."

[&]quot;(3) A Hatóság a (2) és (2a) bekezdés szerinti feladatkörében az e törvényben meghatározottak szerint különösen a) bejelentés alapján és hivatalból vizsgálatot folytat;

b) az érintett kérelmére és hivatalból adatvédelmi hatósági eljárást folytat;

c) hivatalból titokfelügyeleti hatósági eljárást folytat:

d) a közérdekű adatokkal és a közérdekből nyilvános adatokkal kapcsolatos jogsértéssel összefüggésben bírósághoz fordulhat:

e) a más által indított perbe beavatkozhat;

g) kérelemre adatkezelési engedélyezési eljárást folytat;

h) ellátja az Európai Unió kötelező jogi aktusában, így különösen az általános adatvédelmi rendeletben és a 2016/680 (EU) irányelvben a tagállami felügyeleti hatóság részére megállapított, továbbá a törvényben meghatározott egyéb feladatokat."

³ Az általános adatvédelmi rendelet 57. cikk (1) bekezdés d) és e) pontja alapján "Az e rendeletben meghatározott egyéb feladatok sérelme nélkül, a felügyeleti hatóság a saját területén ellátja a következő feladatokat d) felhívja az adatkezelők és az adatfeldolgozók figyelmét az e rendelet szerinti kötelezettségeikre;

A fentiekre tekintettel a Hatóság tájékoztatja Önt arról, hogy annak megítélésére, hogy az általános adatvédelmi rendelet által támasztott követelményeknek való megfeleléshez konkrét esetben milyen technikai és szervezési intézkedések szükségesek, elsősorban az adatkezelő képes, miután ahhoz ismerni szükséges az adatkezelés valamennyi jellemzőjét, ezek az információk pedig az adatkezelőnél állnak rendelkezésre. Egy adatkezelés teljes átvilágítása mind jogi, mind informatikai követelményeknek történő megfelelőségével lehetséges. A Hatóság továbbá audit eljárást nem folytat.

A Hatóság tájékoztatja Önt továbbá arról, hogy az általános adatvédelmi rendelettel kapcsolatos jogértelmezés, iránymutatás, vélemény kialakítása az Európai Adatvédelmi Testület⁴ feladata, ezért és az egységesség elve miatt a Hatóság állásfoglalás kiadására nem tartja magát feljogosítottnak.

2. A Hatóság mindezek figyelembe vétele mellett tájékoztatja Önt arról, hogy az általános adatvédelmi rendelet 10. cikke⁵ értelmében bűncselekményekre, illetve a kapcsolódó biztonsági intézkedésekre vonatkozó személyes adatoknak az általános adatvédelmi rendelet 6. cikk (1) bekezdése⁶ alapján történő kezelésére kizárólag abban az esetben kerülhet sor, ha az közhatalmi szerv adatkezelésében történik, vagy ha az adatkezelést uniós vagy tagállami jog lehetővé teszi.

Ezen kívül figyelembe kell venni az Infotv. 5. § (7) bekezdését, mely szerint bűnügyi személyes adatok kezelése esetén – ha törvény, nemzetközi szerződés vagy az Európai Unió kötelező jogi aktusa ettől eltérően nem rendelkezik – a különleges adatok kezelésének feltételeire vonatkozó szabályokat kell alkalmazni. Az Infotv. ezen rendelkezéséhez fűzött indokolás szerint ugyanis az Infotv. a bűnügyi személyes adatok kezelése esetén főszabályként a különleges adatok kezelésére vonatkozó feltételrendszert rendeli alkalmazni, mely főszabálytól – megfelelő garanciák biztosításának követelménye figyelembevételével – az ágazati uniós vagy magyar jogi rendelkezések eltérést állapíthatnak meg. Ennek egyik oka az, hogy az általános adatvédelmi

e) kérésre tájékoztatást ad bármely érintettnek az e rendelet alapján őt megillető jogok gyakorlásával kapcsolatban, és e célból adott esetben együttműködik más tagállamok felügyeleti hatóságaival."

⁴ Az Európai Adatvédelmi Testület az adatvédelemmel, valamint a magánélet védelmével kapcsolatos kérdésekkel foglalkozó, független európai tanácsadó szerv.

⁵ Általános adatvédelmi rendelet 10. cikk: "A büntetőjogi felelősség megállapítására vonatkozó határozatokra és a bűncselekményekre, illetve a kapcsolódó biztonsági intézkedésekre vonatkozó személyes adatoknak a 6. cikk (1) bekezdése alapján történő kezelésére kizárólag abban az esetben kerülhet sor, ha az közhatalmi szerv adatkezelésében történik, vagy ha az adatkezelést az érintett jogai és szabadságai tekintetében megfelelő garanciákat nyújtó uniós vagy tagállami jog lehetővé teszi. A büntetőjogi felelősség megállapítására vonatkozó határozatok teljes körű nyilvántartása csak közhatalmi szerv által végzett adatkezelés keretében történhet."

⁶ Általános adatvédelmi rendelet 6. cikk (1) bekezdés: "A személyes adatok kezelése kizárólag akkor és annyiban jogszerű, amennyiben legalább az alábbiak egyike teljesül:

a) az érintett hozzájárulását adta személyes adatainak egy vagy több konkrét célból történő kezeléséhez;

b) az adatkezelés olyan szerződés teljesítéséhez szükséges, amelyben az érintett az egyik fél, vagy az a szerződés megkötését megelőzően az érintett kérésére történő lépések megtételéhez szükséges;

c) az adatkezelés az adatkezelőre vonatkozó jogi kötelezettség teljesítéséhez szükséges;

d) az adatkezelés az érintett vagy egy másik természetes személy létfontosságú érdekeinek védelme miatt szükséges;

e) az adatkezelés közérdekű vagy az adatkezelőre ruházott közhatalmi jogosítvány gyakorlásának keretében végzett feladat végrehajtásához szükséges;

f) az adatkezelés az adatkezelő vagy egy harmadik fél jogos érdekeinek érvényesítéséhez szükséges, kivéve, ha ezen érdekekkel szemben elsőbbséget élveznek az érintett olyan érdekei vagy alapvető jogai és szabadságai, amelyek személyes adatok védelmét teszik szükségessé, különösen, ha az érintett gyermek.

Az első albekezdés f) pontja nem alkalmazható a közhatalmi szervek által feladataik ellátása során végzett adatkezelésre."

rendelet 10. cikk szerinti azon követelmény, mely szerint a bűncselekményekre, illetve a kapcsolódó biztonsági intézkedésekre vonatkozó személyes adatoknak az általános adatvédelmi rendelet 6. cikk (1) bekezdése alapján történő kezelésére kizárólag abban az esetben kerülhet sor, ha az adatkezelést az érintett jogai és szabadságai tekintetében megfelelő garanciákat nyújtó uniós vagy tagállami jog lehetővé teszi, azonban ezen garanciák körét, jellegét és tartalmát maga az általános adatvédelmi rendelet nem határozza meg. Másik ok, hogy az Európa Tanács keretei között létrehozott adatvédelmi egyezmény 6. cikke a bűnügyi személyes adatokat a különleges adatok közé tartozóként határozza meg.

A különleges adatok kezelésének feltételeire vonatkozó szabályokat az általános adatvédelmi rendelet tartalmazza. Ez alapján egyrészt az általános adatvédelmi rendelet 5. cikke értelmében az adatkezelésnek meg kell felelnie az adatkezelési elveknek, másrészt a 6. cikk szerinti jogalap valamelyikén kell alapulnia. További jogszerűségi követelményeket az általános adatvédelmi rendelet 9. cikke állapít meg.

Minderre tekintettel a Hatóság álláspontja szerint munkaviszonyban a munkáltatók egyrészt az általános adatvédelmi rendelet 6. cikk (1) bekezdés c) pontja és az adatkezelés részleteit szabályozó törvényi felhatalmazás alapján kezelhetik a munkavállalók bűncselekményre, illetve a kapcsolódó biztonsági intézkedésre, a büntetlen előélet megállapítására vonatkozó személyes adatait. Az alábbi linken elérhető hatósági erkölcsi bizonyítvány kiállítása iránti kérőlap mintapéldánya több olyan jogszabályt is tartalmaz, amely előírja, hogy az érintett a hatósági erkölcsi bizonyítvánnyal igazolja munkáltatója felé erkölcsi alkalmasságát: http://www.nyilvantarto.hu/letoltes/erkolcsi kerolap kiitoltesi utmut.pdf

A Hatóság álláspontja szerint törvényi felhatalmazás hiányában a munkáltatók a munkavállalók bűncselekményre, illetve a kapcsolódó biztonsági intézkedésre, a büntetlen előélet megállapítására vonatkozó személyes adatait az általános adatvédelmi rendelet 6. cikk (1) bekezdés f) pontja szerinti jogos érdek alapján és a 9. cikk (2) bekezdés b) pontja⁷ szerinti feltétel teljesülése esetén kezelhetik.

A Hatóság álláspontja szerint az általános adatvédelmi rendelet 9. cikk (2) bekezdésének b) pontja szerinti azon követelményt, mely szerint a különleges adatok kezelése akkor nem tilos, ha megfelelő garanciákról is rendelkező uniós vagy tagállami jog, illetve a tagállami jog szerinti kollektív szerződés ezt lehetővé teszi, a bűnügyi nyilvántartási rendszerről, az Európai Unió tagállamainak bíróságai által magyar állampolgárokkal szemben hozott ítéletek nyilvántartásáról, valamint a bűnügyi és rendészeti biometrikus adatok nyilvántartásáról szóló 2009. évi XLVII. törvény (Bnyt.) biztosítja. E törvény tartalmazza a hatósági erkölcsi bizonyítvány kiadására vonatkozó szabályokat, melyek megfelelő garanciákat nyújtanak az adatkezelésre is.

A munkáltatóknak a jogos érdek jogalapjára történő hivatkozáshoz szükséges elvégezniük az úgynevezett érdekmérlegelés tesztjét. Az érdekmérlegelési teszt egy többlépcsős folyamat,

⁷ Általános adatvédelmi rendelet 9. cikk (1) bekezdés: "A faji vagy etnikai származásra, politikai véleményre, vallási vagy világnézeti meggyőződésre vagy szakszervezeti tagságra utaló személyes adatok, valamint a természetes személyek egyedi azonosítását célzó genetikai és biometrikus adatok, az egészségügyi adatok és a természetes személyek szexuális életére vagy szexuális irányultságára vonatkozó személyes adatok kezelése tilos."

Általános adatvédelmi rendelet 9. cikk (2) bekezdés b) pont: "Az (1) bekezdés nem alkalmazandó abban az esetben, ha: az adatkezelés az adatkezelőnek vagy az érintettnek a foglalkoztatást, valamint a szociális biztonságot és szociális védelmet szabályozó jogi előírásokból fakadó kötelezettségei teljesítése és konkrét jogai gyakorlása érdekében szükséges, ha az érintett alapvető jogait és érdekeit védő megfelelő garanciákról is rendelkező uniós vagy tagállami jog, illetve a tagállami jog szerinti kollektív szerződés ezt lehetővé teszi."

melynek során azonosítani kell az adatkezelő, azaz a munkáltató jogos érdekét, valamint a súlyozás ellenpontját képező adatalanyi, munkavállalói érdeket, érintett alapjogot, végül a súlyozás elvégzése alapján meg kell állapítani, hogy kezelhető-e a személyes adat. Amennyiben a teszt eredményeként megállapítható, hogy a munkáltatói jogszerű érdek magasabb rendű, mint az érintettek személyes adatok védelméhez fűződő joga, úgy kezelhetők a fenti, bűncselekményre vonatkozó személyes adatok, és a munkáltatók ezen adatok igazolására kérhetik erkölcsi bizonyítvány bemutatását.

Hangsúlyozni kell azonban, hogy a munkáltatók csupán az erkölcsi bizonyítvány bemutatására hívhatják fel a munkavállalókat, arról azonban másolatot nem készíthetnek. A hatósági erkölcsi bizonyítványról készített másolat ugyanis nem rendelkezik bizonyító erővel arról, hogy hiteles másolata egy érvényes hatósági közokiratnak, így a másolat nem alkalmas a benne szereplő adatok hiteles megállapítására. A hatályos jogszabályi rendelkezéseknek az okmány bemutatása felel meg, a másolatok kezelése azonban nem felel meg az általános adatvédelmi rendelet szerinti célhoz kötött adatkezelés⁸ elvének. Az okirat lemásolása, tárolása az adott munkakör kapcsán a büntetlen előélet igazolásához nem szükséges, ezért a hatósági erkölcsi bizonyítvány másolására irányuló gyakorlatot nem igazolja törvényes cél.

3. Az általános adatvédelmi rendelet szabályainak további értelmezéséhez hasznos segítséget jelentenek az általános adatvédelmi rendeletet megelőzően hatályos adatvédelmi irányelv⁹ 29. cikke alapján létrehozott Adatvédelmi Munkacsoport¹⁰ iránymutatásai, amelyek elérhetők – jórészt magyarul is – a Hatóság honlapjáról (http://www.naih.hu/29-es-munkacsoport-iranymutatasai.html).

Ezen kívül érdemes áttekinteni az Európai Bizottság felkészítő anyagait is ezeken a hivatkozási címeken:

http://europa.eu/rapid/press-release IP-18-386 hu.htm

https://ec.europa.eu/commission/priorities/justice-and-fundamental-rights/data-protection/2018-reform-eu-data-protection-rules hu#library.

Ezen túlmenően az általános adatvédelmi rendelethez kapcsolódóan a Hatóság honlapján megtalálhatók egyedi ügyekben nyújtott állásfoglalások is, amelyek ezen a hivatkozási címen érhetőek el: http://naih.hu/az-adatvedelmi-reformmal-kapcsolatos-allasfoglalasok.html.

4. Mindezeken túl a Hatóság felhívja szíves figyelmét, hogy – eljárási kereteket nélkülöző, konzultációs válaszként kiadott – jelen tájékoztatása sem jogszabálynak, sem egyéb jogi eszköznek nem tekinthető, az normatív jelleggel, jogi erővel, illetve kötelező tartalommal nem rendelkezik.

⁸ Általános adatvédelmi rendelet 5. cikk (1) bekezdés b) pont: "A személyes adatok: gyűjtése csak meghatározott, egyértelmű és jogszerű célból történjen, és azokat ne kezeljék ezekkel a célokkal össze nem egyeztethető módon; a 89. cikk (1) bekezdésének megfelelően nem minősül az eredeti céllal össze nem egyeztethetőnek a közérdekű archiválás céljából, tudományos és történelmi kutatási célból vagy statisztikai célból történő további adatkezelés ("célhoz kötöttség")."

⁹ A személyes adatok feldolgozása vonatkozásában az egyének védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról szóló 95/46/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv

¹⁰ Az Adatvédelmi Munkacsoport az Európai Adatvédelmi Testület megalakulását megelőzően foglalkozott az adatvédelemmel, valamint a magánélet védelmével kapcsolatos kérdésekkel mint független európai tanácsadó szerv.

A Hatóság jelen ügyben rendelkezésre bocsátott információk alapján kialakított jogértelmezése más hatóságot, a bíróságot és az adatkezelőt nem köti, annak csak iránymutató jellege van. Az állásfoglalás, tájékoztatás kiadása tehát nem mentesíti annak címzettjét illetve az adatkezelőt saját jogi álláspontja kialakításának szükségessége, illetve az adatkezelésért fennálló felelősség alól.

Budapest, 2019. január 22.

Üdvözlettel:

Dr. Péterfalvi Attila elnök c. egyetemi tanár